

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 44/09

19 Μαΐου 2009

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-531/06 και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-171/07 κ.λπ.

Επιτροπή κατά Ιταλίας

Apothekerkammer des Saarlandes κ.λπ.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΔΕΝ ΑΠΟΚΛΕΙΕΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΜΟΝΟ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΟΝΤΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

Μια τέτοια ρύθμιση που περιλαμβάνουν η γερμανική και η ιταλική νομοθεσία δικαιολογείται από τον σκοπό της εγγυήσεως του ασφαλούς και με ποιοτικά εχέγγυα εφοδιασμού του πληθυσμού με φάρμακα

Σήμερα το Δικαστήριο εξέδωσε αποφάσεις επί δύο υποθέσεων σχετικών με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των φαρμακείων.

Οι υποθέσεις αυτές αφορούν, κυρίως, το ζήτημα αν το κοινοτικό δίκαιο απαγορεύει τις διατάξεις της ιταλικής και της γερμανικής νομοθεσίας κατά τις οποίες μόνο φαρμακοποιοί δύνανται να διατηρούν και να εκμεταλλεύονται φαρμακείο.

Οι συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-171/07 και C-172/07 (Apothekerkammer des Saarlandes κ.λπ.) έχουν ως αφετηρία την άδεια που χορηγήθηκε από το αρμόδιο υπουργείο του ομόσπονδου κράτους του Σάαρ στην ολλανδική ανώνυμη εταιρία DocMorris περί λειτουργίας υποκαταστήματος φαρμακείου στο Sarrebruck, από 1ης Ιουλίου 2006. Κατά της αποφάσεως του υπουργείου ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου του ομόσπονδου κράτους του Σάαρ από διάφορους φαρμακοποιούς και τις επαγγελματικές τους ενώσεις, για τον λόγο ότι η απόφαση αντιβαίνει στη γερμανική νομοθεσία κατά την οποία μόνο στους φαρμακοποιούς επιτρέπεται να διατηρούν και να εκμεταλλεύονται φαρμακείο.

Το διοικητικό πρωτοδικείο υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα ως προς το αν οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως πρέπει να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι απαγορεύουν μια τέτοια νομοθετική ρύθμιση.

Εξάλλου, στην υπόθεση C-531/06 (Επιτροπή κατά Ιταλίας), η Επιτροπή ζητεί, ειδικότερα, από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ιταλική Δημοκρατία, καθόσον επιτρέπει μόνο στους

φαρμακοποιούς να διατηρούν και να εκμεταλλεύονται ιδιωτικά φαρμακεία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο.

Με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν σήμερα, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η απαγόρευση που επιβάλλεται στους μη φαρμακοποιούς να διατηρούν και να εκμεταλλεύονται φαρμακεία ή να αποκτούν μερίδια συμμετοχής σε εταιρίες εκμεταλλεύσεως φαρμακείων συνιστά περιορισμό στην ελευθερία εγκαταστάσεως και στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.

Πάντως, ο περιορισμός αυτός δύναται να δικαιολογηθεί από τον σκοπό που συνίσταται στην εγγύηση του ασφαλούς και με ποιοτικά εχέγγυα εφοδιασμού του πληθυσμού με φάρμακα.

Οσάκις υφίστανται αμφιβολίες ως προς τη συνδρομή ή τη σημασία των κινδύνων για την υγεία των ατόμων, πρέπει το κράτος μέλος να μπορεί να λαμβάνει μέτρα προστασίας χωρίς να οφείλει να αναμένει να αποδειχθεί πλήρως το υπαρκτό των εν λόγω κινδύνων. Επιπλέον, το κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει μέτρα τα οποία περιορίζουν, στο μέτρο του δυνατού, κινδύνους για τη δημόσια υγεία, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται, ειδικότερα, ενδεχόμενος κίνδυνος για τον ασφαλή και με ποιοτικά εχέγγυα εφοδιασμό του πληθυσμού με φάρμακα.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπογραμμίζει τον όλως ιδιόζοντα χαρακτήρα των φαρμάκων, στο μέτρο που οι θεραπευτικές ιδιότητες αυτών τα διαφοροποιούν ουσιαστικά από τα λοιπά προϊόντα.

Οι θεραπευτικές αυτές ιδιότητες έχουν ως αποτέλεσμα ότι, σε περίπτωση που τα φάρμακα λαμβάνονται χωρίς λόγο ή κατά τρόπο μη σύμφωνο με τις οδηγίες, ενδέχεται να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη της υγείας, χωρίς ο ασθενής να είναι σε θέση να το αντιληφθεί κατά τη χορήγηση των φαρμάκων.

Επιπλέον, η υπερβολική λήψη φαρμάκων ή η λήψη φαρμάκων κατά τρόπο μη σύμφωνο με τις οδηγίες συνεπάγεται σπατάλη οικονομικών πόρων, η οποία είναι ακόμη πιο επιζήμια αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο φαρμακευτικός τομέας συνεπάγεται σημαντικές δαπάνες και πρέπει να ανταποκρίνεται σε αυξανόμενες ανάγκες, ενώ οι διαθέσιμοι για την υγειονομική περίθαλψη οικονομικοί πόροι είναι πεπερασμένοι, ασχέτως του τρόπου χρηματοδοτήσεως.

Λαμβανομένης υπόψη της ελευθερίας που αναγνωρίζεται στα κράτη μέλη να αποφασίζουν για τον βαθμό προστασίας της δημόσιας υγείας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν η διανομή των φαρμάκων να γίνεται από φαρμακοποιούς που απολαύουν πραγματικής επαγγελματικής ανεξαρτησίας.

Δεν αμφισβητείται ότι ο φαρμακοποιός αποσκοπεί, όπως και άλλα πρόσωπα, στην επίτευξη κέρδους. Εντούτοις, ως επαγγελματίας φαρμακοποιός θεωρείται ότι εκμεταλλεύεται το φαρμακείο όχι μόνο με σκοπό την επίτευξη κέρδους, αλλά και υπό μια επαγγελματική προοπτική. Στο πλαίσιο αυτό, το ατομικό του συμφέρον για την επίτευξη κέρδους μετριάζεται από την κατάρτιση και την επαγγελματική εμπειρία του, καθώς και από την ευθύνη που υπέχει, δεδομένου ότι ενδεχόμενη παράβαση των νομικών κανόνων ή των κανόνων δεοντολογίας θέτει σε κίνδυνο όχι μόνον την αξία της επενδύσεώς του, αλλά και την ίδια την επαγγελματική του υπόσταση.

Σε αντίθεση προς τους φαρμακοποιούς, οι μη φαρμακοποιοί δεν έχουν, εξ ορισμού, κατάρτιση, εμπειρία και ευθύνη αντίστοιχη με εκείνη των φαρμακοποιών. Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι μη φαρμακοποιοί δεν παρέχουν τα ίδια εχέγγυα με τους φαρμακοποιούς.

Κατά συνέπεια, ένα κράτος μέλος μπορεί, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει, να θεωρήσει ότι η εκμετάλλευση φαρμακείου από μη φαρμακοποιό ενδέχεται να αντιπροσωπεύει έναν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και, ειδικότερα, για την ασφάλεια και την ποιότητα της λιανικής διανομής των φαρμάκων.

Εξάλλου, δεν αποδείχθηκε ότι κάποιο άλλο λιγότερο περιοριστικό μέτρο, πλην του κανόνα περί αποκλεισμού των μη φαρμακοποιών, είναι ικανό να διασφαλίσει κατά τρόπο εξίσου αποτελεσματικό το επίπεδο ασφάλειας και ποιότητας του εφοδιασμού του πληθυσμού με φάρμακα το οποίο απορρέει από την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα.

Ένα κράτος μέλος μπορεί, ενόψει του περιθωρίου εκτίμησης που διαθέτει, να κρίνει ότι, στην πράξη, υφίσταται κίνδυνος παραβάσεως των λιγότερο περιοριστικών κανόνων που σκοπούν στη διασφάλιση της επαγγελματικής ανεξαρτησίας των φαρμακοποιών, όπως είναι ένα σύστημα ελέγχων και κυρώσεων, δεδομένου ότι το συμφέρον των μη φαρμακοποιών για την επίτευξη κέρδους δεν μετριάζεται κατά τρόπο ανάλογο προς το συμφέρον των ανεξάρτητων φαρμακοποιών και δεδομένου ότι η εξάρτηση των φαρμακοποιών, ως μισθωτών, από τον έχοντα την εκμετάλλευση του φαρμακείου θα περιόριζε τη δυνατότητά τους να αντιταχθούν στις οδηγίες του έχοντος την εκμετάλλευση.

Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η ελευθερία εγκαταστάσεως και η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων δεν απαγορεύουν εθνική ρύθμιση μη επιτρέπουσα σε πρόσωπα τα οποία δεν έχουν την ιδιότητα του φαρμακοποιού να διατηρούν και να εκμεταλλεύονται φαρμακείο.

Το Δικαστήριο απορρίπτει, επίσης, την προσφυγή λόγω παραβάσεως που η Επιτροπή άσκησε κατά της Ιταλικής Δημοκρατίας, επισημαίνοντας ότι θεωρείται δικαιολογημένη όχι μόνον η απαγόρευση που επιβάλλεται στους μη φαρμακοποιούς να εκμεταλλεύονται ιδιωτικό φαρμακείο, αλλά και η απαγόρευση που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις διανομής φαρμάκων όσον αφορά την απόκτηση μεριδίων συμμετοχής σε δημοτικά φαρμακεία.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

*Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: **BG, ES, CS, DE, EN, EL, FR, HU, IT, NL, PL, PT, SK***

*Το πλήρες κείμενο της αποφάσεως βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
[C-531/06](#) 171/07*

Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδα
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*

*Στιγμιότυπα από την πανηγυρική συνεδρίαση διατίθενται στο EbS "Europe by Satellite",
υπηρεσία παρεχόμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας,
L-2920 Λουξεμβούργο Τηλ.: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249
ή B-1049 Βρυξέλλες, Τηλ.: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956*